

Tukipiste Laturin henkilökuntaa.

Tukipiste Laturin arvio Asiakkaiden elämänlaatu parani ja sairaalahoidon tarve väheni

Tukipiste Laturin toiminta tarjoaa uuden kokonaisvaltaisen toimintamallin mielenterveyspotilaiden avohoitoon. Toiminnan lähtökohdiana on tarjota kroonista skitsofreniaa sairastaville mielenterveyskuntoutujille palvelukokonaisuus, jonka avulla parannetaan asiakkaiden psyykkistä ja sosiaalista selviytymistä sekä tuetaan heidän itsenäistä asumista. Laturi täydentää julkista palvelujärjestelmää ja sen erityisenä vahvuutena on asiakassuhteen jatkuvuus ja se, että tukea on joustavasti saatavana kaikkina vuorokauden aikoina ja viikonpäivinä. Toiminta aloitettiin vuonna 1999 Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamana kolmevuotisena projektina. Projektin loppuarvion teki YTM Päivi Laine Evalue Praxis Oy:stä.

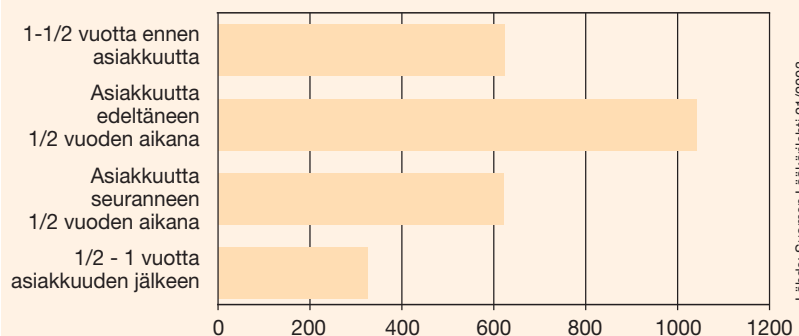
Asiakkaiden itse arvioimana heidän elämänlaatunsa parantui Laturin toiminnan aikana. Toisaalta myös sairaalahoidon tarve vähentyi Laturin asiakkuuden myötä. Ennen Laturiin tuloa asiakkaiden sairaalapalvelujen käyttö oli runsasta. Sairaalahoitopäivien määrä oli suurimmillaan puoli vuotta ennen Laturin asiakkaaksi tuloa, asiakkaaksi tulon

jälkeen hoitopäivien määrä väheni 40 % ensimmäisen 6 kk aikana ja 7-12 kk myöhemmin hoitopäivien määrä oli enää vajaa kolmannes lähtötilanteesta. Voidaan olettaa, että ainakin osin tämä sairaalahoidon tarpeen väheneminen johtui Laturin tarjoamasta palvelukokonaisuudesta. Psykiatristen avohoitokäyntien määrä pysyi vakiona tarkastelujakson ajan. Tämä havainto oli odotusten mukainen, koska Laturin toiminta ei ole psykiatrista avohoitoa korvaava, vaan sitä tukeva ja täydentävä.

Tukipiste Laturin toiminnan taloudellisuutta voidaan ainakin kar-

keasti arvioida vertaamalla sairaalahoidon kustannuksia ja niissä tapahtuneita muutoksia eri aikajaksoilla ja vertaamalla niitä Laturin toiminnasta aiheutuneisiin kustannuksiin. Jos psykiatristen sairaalahoidon yksikköhintana käytetään Helsingin kaupungin hyväksymää enimmäishintaa, 288 euroa/hoitopäivä, olivat Laturin asiakkaiden hoitopäivien kokonaiskustannukset puolivuotisjaksoilla vuosi ennen ja jälkeen asiakkuuden alkamista seuraavat: 177 696 euroa, 299 520 euroa, 178 272 euroa ja 92 160 euroa.

Sairaalahoitopäivien kokonaismäärä puolivuotisjaksoina ennen ja jälkeen Tukipiste Laturin asiakkuuden alkamisen

Lähde: Suomen Lääkärilehti 21/2003

T
I
E
D
O
T
T
A
A

Pääkirjoitus

”Sosiaalisen sulautumisen haave”

Mielenterveystyö on rakennemuutosten vuoksi uusilla poluilla. Päästäksemme poluilla eteenpäin, tarvitsemme innovatiivista ajattelua ja rohkeutta niiden ajatusten toteuttamiseen.

Mielenterveyskuntoutujille täytyy luoda järkeviä työmahdollisuuksia. Mukauttamalla työtehtäviä, perustamalla sosiaalisia yrityksiä tai osuuskuntia he voisivat kokea itsensä tarpeelliseksi ja voisivat olla lähempänä yhteiskuntaa. Helsingissä on mielenterveyskuntoutujien asuttaminen kehittynyt hyvin, mutta järkevä työtoiminta ei. Pelkkä asuminen ei riitä sosiaaliseen sulautumiseen.

Meillä Alvi ry:ssä on mielenterveyskuntoutujien asemasta paljon sanottavaa. Tässä julkaisussa on kerrottu siitä jotakin. Tämän painotuotteen mahdollistaminen on oivallinen esimerkki uudeltaisesta yhteistyöstä. Ilman kumppania tällaisen julkaisun toteutus olisi ollut Alvi ry:ssä mahdotonta.

Jukka Suurmäki
Toiminnanjohtaja, Psykoterapeutti

Kartanoyhteisön vastaava ohjaaja pihapiirissä.

Kartanoyhteisö vastaa päihdepsykiatriseen haasteeseen

Alvi ry käynnisti RAY:n tuella vuonna 2002 kartanoyhteisöhankkeen. Tavoitteena on auttaa ihmisiä, joilla on pitkäaikaisia mielenterveysongelmia (useimmiten skitsofrenia), ja sen lisäksi vakavia päihde- ja huumeongelmia. Kartanoyhteisössä selvitetään paraikaa ulkopuolisella arvioinnilla yhteisön toimintaa.

Asiakaspaikkoja on kahdeksan, ja asiakkaiden tähänastinen keski-ikä on 28 vuotta. Yhteisöön tulo aloitetaan tutustumisjaksolla. Sen aikana selvitetään tulijan halukkuutta tuettuun asumiseen. Päätös yhteisöön tulosta tehdään uuden asiakkaan, maksavan tahon ja Kartanoyhteisön työntekijöiden kesken.

Tavoitteena on saavuttaa fyysinen, henkinen ja sosiaalinen tasapaino.

Yhteisöön oli ensin tarkoitettu asiakkaita vain Helsingin kaupungista. Asiakaspaikat eivät kuitenkaan täyttyneet odotetusti, ja nykyisin asiakkaita tulee muistakin kunnista.

Työntekijät ovat koulutukseltaan psykiatrisia sairaanhoitajia, päihde-työntekijöitä ja lähihoitajia. Ulkopuolisen arvioijan vertailussa Kar-

tanoyhteisö sijoittuu toimintatavoitetaan asumispalvelujen ja kuntoutuslaitoksen välimaastoon

Tavoitteena on, että asiakas saavuttaisi elämässään fyysisen, sosiaalisen ja henkisen tasapainon.

Lisäksi pyritään siihen, että asiakkaiden omatoimisuus lisääntyisi, arjen elämänhallinta paranisi ja vaikiintuisi, samoin päihteetön elämäntapa. Keinoina ovat mm. turvalliset rajat antava päivä- ja viikko-ohjelma, sekä yhteisesti sovitut pelisäännöt koskien elämää ja käyttäytymistä yhteisössä.

Jokaisella asiakkaalla on omahoitaja, jonka tehtävänä on laatia yhdessä asiakkaan kanssa kuntoutussuunnitelma. Toiveena on, että asiakkaan olisi parin vuoden sisällä mahdollista siirtyä itsenäisempään asumiseen.

Ensimmäisinä kuukausina on käynyt selväksi, että asiakkaiden vaihtuvuus on suuri verrattuna esimerkiksi Alvi ry:n muihin asumisyksiköihin. Tähän mennessä kuntoutuksen on keskeyttänyt kolmasosa asiakkaista

Yleisesti tiedetään, että päihdehoidoissa keskeyttämiset ”kuuluvat taudin kuvaan”. Jatkossakin Kartanoyhteisön asiakasjoukossa tulee ilmeisesti olemaan koko ajan vaihtuvuutta. Asian hyvä puoli on uusien asiakkaiden ja uudelleen yrittävien kannalta se, että jonotusajat Kartanoyhteisöön eivät tule olemaan pitkät.

Alvi- ja Elvi-kodit

turvallista asumista mielenterveys- kuntoutujalle

Alvi-kodin henkilökuntaa.

Alvi ry perusti ensimmäisen toimintayksikön Alvi-kodin v. 1994. Kodissa asuu yhdeksän miestä pitkäaikaisessa asumiskuntoutuksessa. Toiminta-ajatus syntyi omaisen aktiivisesta aloitteesta. Omaisen hätäoman poikansa riittämättömästä hoidosta käynnisti toiminnan. Päämääränä oli luoda lämminhenkinen ja turvallinen koti mielenterveyskuntoutujille.

V. 1996 perustettiin naisille Elvi-koti. Kumpikin koti toimii samoin toiminta-ajatuksin.

Kodeissa on ohjaaja paikalla ympäri vuorokauden, vuoden jokaisena päivänä. Henkilökunnalla on mielenterveysalan koulutus.

Asukkaaksi tullaan Helsingin kaupungin erityissosiaalitoimiston lähettämänä. Asukkailla on usein takanaan lukuisia sairaala- sekä kuntoutuskotijaksoja. Kotien asukkaat tarvitsevat ympärivuorokautisen tuen, jolloin heidän elämänsä muotoutuu tasaiseksi ja turvalliseksi. Alvi- ja Elvi-kodeissa pyritään elämään kodinomaisesti, jokainen voi kalustaa huoneensa haluamallaan tavalla omilla kalusteillaan. Asukkaat voivat tuoda kotiin myös sovitusti vieraita.

Kotien kuntouttava ilmapiiri perustuu yhteisöllisyyteen, johon kuuluvat asukkaalle päivittäin annettavat omat vastualueet ja velvoitteet.

Arkiset askareet hoidetaan yhdessä ohjaajien tuella ja opastuksella. Säännöllisyys ja yksilölliset viikko-ohjelmat luovat turvalliset puitteet arkipäivän elämänhallinnan opetteluun. Valvottu lääkkeenotto sekä säännölliset avohoitokontaktit antavat mahdollisuuden tehokkaalle kuntoutumisen edistymiselle.

Ennakkoluuloton ja ainutlaatuinen psykiatrinen työ on ollut varsin tuloksellista.

Kuntoutuksen lähtökohtana on asukkaan ja ohjaajan luottamuksellinen ja empaattinen vuorovaikutussuhde, joka lisää turvallisuuden tunnetta.

Jokaiselle kodin asukkaalle laaditaan kuntoutussuunnitelma yhteistyössä asukkaan ja lähettävän tahon kanssa. Suunnitelmassa otetaan aina huomioon asukkaan toiveet, voimavarat ja psyykinen kunto. Asiakkaalle ei anneta määräaikaa kodissa asumiselle, vaan siirtyminen muuhun asumismuotoon tapahtuu aina hänen omasta aloitteestaan.

Alvi- ja Elvi-kotien ennakkoluuloton ja ainutlaatuinen psykiatrinen työ on ollut varsin tuloksellista. Kuluneiden vuosien aikana mielenterveyskuntoutujille tarkoitettu turvallinen koti on tuloksellisuudellaan saanut suurta arvostusta toiminnastaan. Pitkäaikaisella ja pitkäjänteisellä kuntoutustyöllä saadaan aikaan sellaista, mihin laitoshoidossa ei pystytä.

Asukkaiden perheiden ja verkostojen mukana olo kuntoutuksessa on tärkeää. Sosiaalisen kuntoutuksen myötä osa asukaista on voinut aloittaa erilaisia työtehtäviä sekä ottaa vastaan mukautettuja opintopaikkoja.

Kodeissa harrastetaan liikuntaa, sekä kulttuurin tuomia nautintoja. Kotien innostavassa ilmapiirissä asukkaiden on helppo omissa tahdissaan kuntoutua lähemmäksi yhteiskuntaa.

Jo neljänä kesänä kotien asukkaat ovat ohjaajien kanssa tehneet onnistuneen lomamatkan ulkomaille. Matkojen merkitys asukkaiden elämässä on suuri. Henkilökunta ja asukkaat keräävät erilaisten taloiden ja myyjäisten avulla varoja matka kassaan. Tätä varten on perustettu tili johon voidaan vastaanottaa lahjoituksia. Tilinumero on 800015-70784398.

Sosiaalineuvos Seija Järvinen

Sinnikäs leijonaemo taistelee oikeudentunto johtotähtenään

Sosiaalineuvos Seija Järvisen ilo, karisma ja pulppuava karjalan murre valloittavat jäyhimmätkin läsnäolijat. Valovoimaa lisää musiikki, josta Seija miehensä musiikkineuvos Klaus Järvisen kanssa jakavat energiaa ympärilleen.

Sota-ajan lapsi Seija on oppinut tarttumaan työhön kun työhön. Hän taitaa pellavan louskutuksen sekä viikatteen ja sirpin käytön lapsuudesta. Yhtä hyvin pyörähtävät nykyisin tuhannet ”Seijan lihapullat” perhejuhliin ja muihin tilaisuuksiin. Vanhempiaan hän kiittää itseluottamuksestaan ja oikeudentajustaan. Äiti opetti peräänantamattomuutta. Juristi isä otti nuoren tytön mukaan käräjille, jotta saattoi havainnollistaa, kuinka tärkeää on kuunnella myös vastapuolen kanta.

Seija Järvinen on kasvattanut neljä lastaan. Musiikinopettajana hän on kasvattanut kokonaisia ikäluokkia. Jokaisesta lapsesta, niin omistaan kuin oppilaistaan hän on

huolehtinut leijonaemon lailla. Hän on selvittänyt niin koulukiusatun kuin kiusaajankin tilanteen. Äidin sydän oli kuitenkin eniten karrella silloin, kun rakas, lahjakas Jyrki-poika sairastui skitsofreniaan. Tilanteeseen toi oman tumman sävynsä silloinen maan tapa syyllistää äidit lasten mielialasairauksista.

Musiikinopettajan työssä ja Oulunkylän pop- ja jazzopiston, nykyisen konservatorion toiminnasakin on vahva Seijan peukalon jälki. Hän taisteli lahjakkaille opettajilleen, muusikoille, kunnan palkat. Sinnikkyyttä tarvittiin, että palkkoihin myönnyttiin ilman opillista pätevyyttä.

Seija Järvisen jäädessä eläkkeelle opettajan tehtävistään vuonna 1991 oli edessä varsinainen jysäys. Sairaalahoidossa ollut Jyrki joutui kohtalotovereidensa kanssa ”kadulle”, kun skitsofreniapotilaat lähetettiin laman mainingeissa avohoitoon.

Äidin hätä kanavoitui ensin uraa uurtavaksi Alvi-kodiksi ja vähän myöhemmin Elvi-kodiksi sekä sittemmin Laturiksi ja Kartanoyhteisöksi. Näissä kodinomaisissa puitteissa skitsofreenikot saavat kuuntelijan, läsnäolijan ja turvallisuutta ympäri vuorokauden. Tämä asukkaiden elämänlaatua lisännyt tukimuoto on samalla alentanut terveydenhuollon kustannuksia. Malli on leviämässä muualle Suomeen ja kansainvälinen kiinnostuskin on lisääntynyt.

Sellainen on Seija Järvinen. Iloinen, valloittava, huolehtiva, sinnikäs oikeudentuntoinen taistelija.

Mirja Ekholm

Tasavallan presidentti myönsi Seija Järviselle sosiaalineuvoksen arvonimen kesäkuussa 2003.

Alvi ry

Perustettu vuonna 1993

Poliittisesti ja aatteellisesti sitoutumaton voittoa tavoittelematon mielenterveystyötä tekevä yhdistys.

Henkilökuntaa v. 2003 joulukuussa oli 28 vakituista ja 2 osa-aikaista työntekijää. Lisäksi Alvi ry työllistää suuren joukon sijaisia.

Asiakkaita tuenpiirissä on 68 henkilöä.

Alvi ry:n hallitus koostuu eri alojen asiantuntijoista.

Hallituksen puheenjohtajana on Seija Järvinen.

Toiminnanjohtajana on Jukka Suurmäki

Pohjoinen Rautatiekatu 19 C, 00100 Helsinki

Puhelin (09) 454 3155, 4541 1600

faksi (09) 454 3156

info.alvi@alvi.inet.fi www.alvi.fi